

[...]

34.269/B/II/PF
RC/GD

Mevrouw de Gouverneur,

Ter zitting van 9 oktober 2003 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klacht die werd ingediend tegen het feit dat een eentalig Nederlandse affiche, uitgegeven door de provincie Limburg, werd aangebracht op het informatiepaneel van de gemeente Voeren.

*
* *

Op de vraag van de VCT om inlichtingen hebt u het volgende geantwoord.

"(...) [Wij kunnen] u bevestigen dat de affiche ter promotie van het vrijwilligerswerk in de thuiszorg door de diensten van het provinciebestuur toegezonden werd aan de gemeente Voeren met de vraag deze affiche kenbaar te maken aan het publiek.

Wij menen er u echter op attent te moeten maken dat deze affiche, die ertoe strekt de vrijwillige oppasdiensten in de thuiszorg te promoten en te ondersteunen, enkel vrijblijvende mededelingen bevat die niet verplicht ter kennis van het publiek moeten worden gebracht, zoals bij lezing van de tekst van de affiche ook vastgesteld kan worden. (...)"

*
* *

In het onderhavige geval gaat het om een officieel bericht van de provincie Limburg dat via de plaatselijke overheid werd meegedeeld.

De werkkring van de provincie Limburg bestrijkt gemeenten van het homogene Nederlandse taalgebied en taalgrensgemeenten als Herstappe en Voeren. Haar zetel is gevestigd te Hasselt, een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse taalgebied. Ze is bijgevolg een gewestelijke dienst als bedoeld in artikel 34, § 1, a, SWT.

Artikel 34, § 1, 3^e lid, bepaalt dat een dergelijke dienst de berichten en mededelingen die hij rechtstreeks aan het publiek richt in de taal of talen stelt die terzake zijn opgelegd aan de plaatselijke diensten van de gemeenten waar zijn zetel gevestigd is.

De strikte toepassing van de wet zou tot gevolg hebben dat de provincie Limburg de berichten en mededelingen die zij rechtstreeks tot het publiek richt enkel in het Nederlands zou stellen, ook als zij zich richt tot het publiek van de gemeenten met een speciale taalregeling.

In haar advies 1.868 van 5 oktober 1967 heeft de VCT evenwel geoordeeld dat de letterlijke toepassing van de wet de tweetaligheid onmogelijk zou maken voor de berichten en

mededelingen bestemd voor het publiek van de gemeenten uit het ambtsgebied die met een speciale regeling zijn begiftigd en dat een dergelijke interpretatie regelrecht zou indruisen tegen de algemene inrichting van de wet, die enerzijds de homogeniteit van de eentalige gebieden heeft willen verstevigen en anderzijds, in sommige gevallen, uitdrukkelijk faciliteiten heeft toegekend aan de taalminderheden van sommige gemeenten.

Met verwijzing naar de overwegingen die zij heeft geuit in het advies 1.980 van 28 september 1967 betreffende de berichten en mededelingen die door de centrale en daaraan gelijkgestelde diensten aan het publiek worden gericht, heeft de VCT geoordeeld dat er voor de toepassing van artikel 34, § 1, voorschriften moeten worden aangenomen die zowel de letter van de wet als de bovengenoemde doelstellingen van de wetgever eerbiedigen.

Zij is bijgevolg van oordeel dat wanneer de wetgever in de mogelijkheid heeft voorzien dat de taal gebruikt wordt die is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de gemeente waar de zetel van de dienst gevestigd is, deze enkel betrekking heeft op de berichten en mededelingen die rechtstreeks tot het publiek worden gericht in of op de gebouwen van die diensten. De berichten en mededelingen die tot het publiek worden gericht in de andere gemeenten van het ambtsgebied moeten daarentegen de normale taalregeling volgen die terzake aan de plaatselijke diensten van die gemeenten is opgelegd.

Deze interpretatie wordt trouwens bevestigd door artikel 34, § 1, 4^e lid, dat bepaalt wat volgt: "wanneer de gewestelijke dienst gevestigd is in een gemeente zonder speciale taalregeling geniet het publiek uit de gemeenten van het ambtsgebied die aan een andere taalregeling onderworpen zijn of die begiftigd zijn met een speciale taalregeling, ten aanzien van de rechtstreeks afgegeven formulieren, dezelfde rechten als in genoemde gemeenten". Wat geldt voor de formulieren, kan eveneens gelden voor de berichten en mededelingen aan het publiek, aangezien ze in het algemeen dezelfde regeling volgen (cf. advies 28.033/A van 6 maart 1997).

Conclusie: de VCT is, bij eenparigheid van stemmen min drie stemmen tegen van leden van de Nederlandse afdeling, van oordeel dat de klacht ontvankelijk en gegrond is. De provincie Limburg had de affiche in de beide talen aan de gemeente Voeren moeten verzenden.

Twee leden van de Nederlandse afdeling hebben hun tegenstem als volgt gemotiveerd.

1. De gemeenten bedoeld in de artikels 7 en 8 (behalve de gemeenten van het Duitse taalgebied zoals omschreven in artikel 8, 1°) van de SWT, behoren tot een eentalig gebied. De gemeente Voeren behoort tot het eentalige Nederlandse taalgebied (*).

Dit houdt in dat de gemeente Voeren, wanneer zij als zodanig optreedt, principieel alleen het Nederlands mag gebruiken, zoals dat geldt voor de andere gemeenten van het Nederlandse taalgebied.

Dat geldt ook voor andere overheden die zich op het gebied van de gemeente Voeren als zodanig manifesteren.

Dit betekent verder dat de wettelijke uitzonderingen op deze eentaligheid beperkend moeten worden geïnterpreteerd, vermits de eentaligheid de regel is.

2. De gevallen waar door de gemeente Voeren, en in voorkomend geval de andere overheden die op het grondgebied van de gemeente actief zijn, ook het Frans mag en moet gebruikt worden, zijn bedoeld ter bescherming van de Franstalige inwoners van de gemeente, en van de gemeente alleen.

3. Daaruit volgt dat wanneer de gemeente Voeren berichten en mededelingen voor het publiek opstelt, die enkel dan in het Nederlands en het Frans mogen worden opgesteld wanneer dat publiek enkel de inwoners van de gemeente omvat. Zijn de berichten en mededelingen bestemd voor een ruimer publiek, dan mogen ze alleen in het Nederlands zijn opgesteld. De stelling dat artikel 24 van de SWT op alle berichten en mededelingen aan het publiek zou slaan, al omvat dat publiek meer personen dan alleen de eigen inwoners van de gemeente, doet afbreuk aan het principieel eentalig karakter van de gemeente en breidt de faciliteiten uit tot andere personen dan enkel de Franstaligen van de eigen gemeente, waarvoor de faciliteiten – exclusief – bedoeld zijn.
4. Wat geldt voor de gemeenten, geldt ook voor de andere overheden voor zover zij eveneens onderworpen zijn aan voornoemd artikel 24.
5. Daar de affiche die de provincie Limburg verspreidde, zich richtte tot een ruimer publiek dan alleen de inwoners van Voeren, mocht die affiche uitsluitend in het Nederlands worden opgesteld.

Een derde lid van de Nederlandse afdeling heeft zich bij dat standpunt aangesloten.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de heer [...], de burgemeester van Voeren, alsook aan de klager.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter,

A. VAN CAUWELAERT - DE WYELS

(*) zie mutatis mutandis, wat Sint-Genesius-Rode betreft, Arbitragehof, arrest nr. 88/2003, 24 juni 2003 (BS 15 juli 2003).